

Ritje Schouppe

Leven in Tamar

- Hoe kwam u daar terecht? Ik heb nooit in Tamar geweest en kan geen uitspraken doen dien aangaande.
Ik vond werk in de stad en mijn schoonfamilie zorgde dat ik op een studio in de stad verbleef zodat ik uit het zicht was. Na enkele weken was ik letterlijk opgesloten in die studio en moest ik niet meer gaan werken. Ze zorgde wel dat ik op het einde van de maand 'mijn loon kreeg om mijn ouders te geven'. Mijn ouders hadden zich ondertussen verzoend met de situatie dat ik zwanger was, maar ze zijn nooit op de hoogte gebracht van alle demarches die de schoonfamilie ondernam om abortus – miskraam enz op te wekken, laat staan dat ze enige weet hadden van de adoptie.
- Hoe verliep uw dag?
- Wie bleef er samen met u in het tehuis?
- Wat werd u verteld, dat u de baby weinig te bieden had? Dat het beter was als hij andere ouders zou hebben?
- Werd u vernederd? Chantal Vranken.

Bevalling

- Hoe verliep uw bevalling? Ik ben bevallen in het Sint Pieters ziekenhuis te Brussel – na de maandelijkse controle zei men mij dat ik best kon blijven, daar ik al 'opening' had. Uiteindelijk duurde het nog 5 dagen alvorens ik de eerste pijnscheuten kreeg. De bevalling duurde nog enkele uren van helse pijnen.
- Heb je uw baby mogen zien bij de bevalling? Heeft u die mogen vastnemen?
- Ik heb mijn baby NIET mogen zien, laat staan te mogen vasthouden
- Heeft u papieren getekend? Hoe gebeurde dat? Mijn vriend en zijn ouders waren met mij vooraf naar een instelling geweest waar ik iets heb ondertekend, dito de schoonfamilie tekende papieren – ik wist niet dat dit adoptiepapieren waren, heb daar ook geen kopij van gekregen ....
- Franstalige documenten? Het gesprek verliep ook in het Frans, vermoedelijk ook de documenten, die ik maar vluchtig onder de neus kreeg geschoven met de boodschap, "hier tekenen"
- Hebben alle meisjes die u kende papieren getekend? Ik kende op dat ogenblik geen andere meisjes
- Verdoving? Neen, wel open gescheurd en genaait nadien ook zonder verdoving
- Wat na de bevalling? Gewoon op een zaal in het ziekenhuis, samen met andere moeders en hun baby's
- Werd er daarna gedaan alsof u nooit bevallen was? Heb slechts 4 dagen in het ziekenhuis verbleven en mocht dan naar huis gaan. Gezien men aan mijn ouders verteld dat mijn baby overleden was bij de geboorte, was het heel moeilijk hierover te praten. Pas na 4 jaar heb ik mijn ouders kunnen vertellen dat mijn baby leefde bij de geboorte.
- Ik heb nooit papieren getekend om de geboorteaangifte te doen, dit is gedaan door iemand van het Sint Pieters ziekenhuis te Brussel. (Ik heb pas vorig jaar een kopij van

de geboortacte gekregen via Eric) Nu weet ik dat, gezien ik minderjarig was bij de geboorte, niet bevoegd was om deze adoptiepapieren te tekenen. Indien ik mijn baby wou astaan, was de volgende stap, dat MIJN ouders zouden gevraagd worden of zij voor mijn kind konden instaan. Deze vraag is hen NOOIT gesteld.

Zoektocht

- Hoe hebt u die zoektocht aangevat? Van dag één, nog in het ziekenhuis wou ik mijn baby zien, en begreep men heel goed, dat ik mijn kindje graag wilde. De dagen en weken nadien heb ik herhaaldelijk telefonisch contact gehad met het ziekenhuis met de vraag of ik mocht tlangskomen. Dit kon niet. Men heeft me nooit over de 3 maanden bedenktijd gesproken. Alhoewel ik constant vrieg om mijn baby terug te krijgen is daar nooit op gereageerd.

- Australische studie zegt dat veel geadopteerden uit gedwongen adopties geestelijke gezondheidsproblemen hebben. Was dat bij u ook het geval? Het gebeuren heeft inderdaad heel mijn leven zwaar blijven wegen. Eerst zag ik in ieder kind, mijn kind. Ik heb enorm veel last van verlatingsangst.

Heeft u andere kinderen en was dat moment een trigger om verder op zoek te gaan?

Ik heb inderdaad nog twee andere zonen.

Mijn 2de zoontje is overleden één dag na de geboorte. Ik heb dit verlies moeilijk kunnen verwerken en heb altijd gedacht dat het mijn straf was omwille van wat er met mijn eerst geboren baby was gebeurd.

Mijn 3de zoon, heb ik kunnen zien opgroeien maar toch bleef de vraag van waar is Eric mijn leven domineren. Tot 2x toe advocaten betaald om diengen voor me uittezoeken, veel geld betaald, maar geen resultaten gezien. Eeste advocaat was in 1977 en 2de keer 1990 .

- Uw zoon Eric heeft verklaard: “Ik wilde vooral weten waar ik vandaan kwam. Ik wilde het gezicht kennen van de persoon op wie ik leek. De grote vraag was ook: waarom had ze me achtergelaten? Maar ik ben nooit kwaad geweest. We kennen elkaar nu negen maanden en hebben intensief contact. Het is net een sprookje, maar dan echt gebeurd.” Reeds op 16 april 2013 schreef hij : “Et pourquoi [REDACTED] * serait-elle la seule à croire aux contes de fées?

* naam van kleindochter liever niet melden in dossiers, toegankelijk voor publiek.

Eric heeft een heel geode opvoeding gehad. Zijn adoptiemoeder heeft heel goed voor hem gezorgd, hij had dus niet echt het gevoel dat hij MIJ miste, maar in de loop der jaren begon hij zich toch vragen te stellen. Waarom was hij zo anders dan zijn broer (2 jaar na zijn adoptie, kregen zijn adoptie ouders alsnog een eigen zoon). De moeder heeft nooit een verschil gemaakt tussen de 2 kinderen, zijn adoptie vader wel. Na het overlijden van de adoptie moeder blijkt dat vader helemaal GEEN kinderen wilde, het was om de mama te plezieren.

Toen Eric 6jaar was vertelde zijn adoptiemoeder dat hij ‘geadopteerd was’ .

Toen hij 16 was kreeg hij zijn adoptiedossier van zijn moeder.

Als 20tiger ging Eric op zoek, maar het adoptie agentschap bestond niet meer. Men raden hem toen aan een advocaat te nemen, maar dat zag hij financieel niet zitten, om dan kosten te gaan doen om eventueel zijn biologische moeder te vinden, waarvan hij

niet wist waarom ze hem niet moest hebben. Hij is later in mijn geboortedorp op zoek gegaan uit nieuwsgierigheid – geen info te verkrijgen bij de burgerlijke stand van het dorp.

De nieuwe media waren een oplossing, toch niet direct. Meermaals zocht hij maar met enkel de naam had hij wel duizenden mogelijkheden. De spelt in de hooiberg. Tot er begin april 2013 a rato van een uitzending van A2 ‘Toute une histoire’ het verhaal brengt van mensen die mekaar hebben gevonden. Toen nam hij nogmaals zijn adoptie dossier en weerom een waslijst van mogelijkheden . Tot hij met mijn naam en geboortedatum nog op één website terecht kwam. Mijn foto en adres rolde zo maar op zijn scherm. Het is dan allemaal heel snel gegaan. Van bij het begin hadden we beiden het gevoel of we mekaar al altijd gekend hadden.

En ja het is nog altijd super.

Marleen Adriaens

Cijfers

- In Lommel zouden tussen 1970 en 1983 meer dan 700 meisjes bevallen zijn van kinderen die ze nooit meer te zien kregen – Is dat een correcte inschatting?

Ik heb een berekening gemaakt op het bedden­capaciteit voor de periode 1970 - 1983.

Zwangeren werden weggestopt als de zwangerschap zichtbaar werd dus +/- op 5 maanden zwangerschap = verblijf van 4 maanden in Tamar, dus konden ze voor 1 bed gemakkelijk 3 zwangeren per jaar opvangen.

Bedden­capaciteit van 1970 - 1976 = 13

Periode 1970 - 1976 : 13 zwangeren x 3 (per jaar) = 39 zwangeren per jaar

39 meisjes x 6 jaar = **234**

vanaf 75 tot 77 : 5 zwangeren x 2 jaar = **10** (bijkomende opvang in kloostertje Kattenbos)

vanaf 1977 - 1983 : capaciteit van 15 bedden

15 x 3 = 45 x 7 = **335**

vanaf 77 tot en met 1983 = twee huizen in de Westwijk gehuurd waar zwangeren ook werden opgevangen : opvang 2 à 3 meisjes

= 2 x 3 = 6 zwangeren x 7 jaar = 42 x2 huizen = **84**

Huis in Lommel = opvang van 6 tot 8 zwangeren (vanaf 1980?)

= 6 zwangeren x3 maal per jaar = 18 zwangeren x3 jaar = **54**

243 + 10 + 335 + 84 + 54 = 717

er werden voor deze periode maar 82 adoptiedossiers overgeheveld naar adoptiedienst De Mutsaard.

- In welke andere tehuizen zouden gelijkaardige praktijken hebben plaatsgevonden?
Enkele opvangtehuizen voor toekomstige moeders. In Kasterlee kenden we 'Home Prinses de Merode' en in Klemskerke-De Haan, 'Ten Anker', steeds onder leiding van kloosterzusters. In Gent en Oostende stonden ook kloosterzusters aan het hoofd van weeshuizen die kinderen in het buitenland lieten adopteren. Of zij de meisjes ook dwongen om afstand te doen van hun kind, zal later onderzoek moeten uitwijzen. Ook Mevr. Thèrese Wante had in haar Kleintjesoorden steeds zwangere meisjes rondlopen die 'hielpen' met het verzorgen van kinderen.
- Over hoeveel kinderen gaat het in totaal naar uw beste inschatting?
Hier is onmogelijk een getal op te plakken omdat men niet weet of alle kindjes die anoniem in Frankrijk werden geboren daadwerkelijk zijn geadopteerd. In Frankrijk spraken men over kindjes voor organenhandel en dergelijke...
- Van hoeveel gevallen heeft u zelf weet?
Ik ken een dertigtal geboortemoeders die gedwongen werden om hun kind af te staan.
- Werden de ordes betaald? Hoeveel?
Het NWK subsidieerde de opvangtehuizen. Justitie betaalde een forfaitair dagbedrag voor de geplaatsten. Idem OCMW's. Niet alle adoptieouders betaalden enkel de bevallingskosten en administratiekosten maar werden gevraagd om een donatie voor

het klooster. De ouders van het meisje betaalde de verblijfkosten. Indien dit niet gebeurde moest de geboortemoeder na de bevalling in het opvangtehuis blijven om er te werken tot de verblijfskosten werden vereffend. Eén moeder, geplaatst door Justitie op minderjarige leeftijd, vertelde me dat ze regelmatig een document moest tekenen voor haar zakgeld maar dat ze dit nooit ontvangen heeft. Wie ontving de geboortepremie en wat werd hiermee gedaan? Werden leefloon, stempelgeld..... steeds aan de zwangeren gegeven? De opbrengst van het werk in het werkhuis belandde bij de zusters van Tamar, niet bij de zwangeren.

Praktijken

- Een erg delicate vraag, maar ik moet ze stellen gezien wat dit parlement geleerd heeft uit zijn werkzaamheden rond historisch misbruik: heeft u ook weet van seksueel misbruik in dergelijke instellingen?
Momenteel hebben 3 moeders verklaard dat zij bepoteld werden door Zr. Directrice bij het nemen van een douche of op hun kamer.
- Vrouwen werden ook door OCMW's naar Tamar gebracht.
Ja.

Zoektocht

- In het boek van mevrouw Hutsebaut staat geschreven dat zowel moeders als kinderen die elkaar zoeken, elkaar telkens systematisch mislopen omwille van de fraude in de geboorteaktes. Hoe pakt de VZW die zoektocht aan? Op welke manier wordt die zoektocht praktisch gefaciliteerd?
Mater Matuta zal steeds de cliënt die zoekt doorverwijzen naar de Adoptieambtenaar, het Zoekregister of adoptiedienst De Mutsaard. Indien dit geen gewenst resultaat geeft wordt er een zoekertje op facebook geplaatst (later zal dit op onze website gebeuren maar deze is nog in opbouw). Ze krijgen ook adressen van diensten in Frankrijk die gegevens zouden kunnen hebben en wij willen hen helpen om deze te contacteren. Degenen in België geboren kunnen de naam van de biologische moeder vinden op de geboorteakte. Wij vragen steeds dat de geadopteerde niet zelf op zoek gaat maar dat wij hen hierbij willen begeleiden.
- De manier waarop kinderen van moeders werden gescheiden was vaak hallucinant en abrupt. Verschillende experts zeggen dat dit zorgt voor zowel fysieke als mentale problemen bij zowel biologische moeders, biologische vaders en kinderen. Dat werd ook bevestigd in de studie van de Australische overheid. Wat merkt u hiervan in de praktijk?
De moeders die ik gesproken hebben spreken over een leegte die zij ervaren en die nooit weggaat. Het mentale en fysieke gemis van hun kind vertaalt zich veelal in gezondheidsproblemen en depressies. Naar de buitenwereld toe moeten ze steeds liegen over het aantal kinderen dat ze hebben gebaard. Ze heeft een kind gebaard dat ze waarschijnlijk nooit gezien heeft en waarover na de bevalling ook niet mocht gepraat worden. De moeders hebben zich ingesloten in een 'veilige' cocon en het is voor hen aartsmoelijk om uit die 'veilige' cocon te komen en na al die jaren hulp te zoeken. De

schaamte die hen werd ingepompt achtervolgt hen al jaren. De meeste moeders leven niet echt, maar trachten gewoon te overleven met het water al tot aan de lippen. De vaders die ik ken, zijn pas jaren later op de hoogte gebracht dat zij een kind hadden. Dit komt in als een bom en zijn huidige gezin wordt hierdoor verstoord en zij weten niet waar ze hulp kunnen zoeken.

Het boek 'Afgestaan' van Nancy Verrier beschrijft haarfijn wat de scheiding van moeder en kind teweegbrengt. Ik citeer "Naar mijn mening gaat de vergelijking met het afgestaan zijn op, want voor het kind is verlating een soort van dood. Niet alleen verdwijnt de moeder, ook verdwijnt een deel van het Ik. Dat oerelement of dat wezen van onszelf dat een compleet persoon van ons maakt, sterft af."

"...Wat mensen in het algemeen zien als een concept, een goede oplossing voor kinderen voor wie de biologische ouders niet willen of kunnen zorgen, is in werkelijkheid een verscheurende, vernietigende, ondermijnende ervaring voor het kind. De eerste fase van de ervaring is de verlating op zichzelf. Hoezeer de moeder haar baby ook echt gewild heeft en wat de altruïstische of verstandelijke redenen ook geweest zijn om het kind af te staan, *het kind beleeft de scheiding als verlating.*" Men noemt dit de oerwonde.

Vele geadopteerden die ik heb gesproken worstelen dikwijls met zichzelf of met voor hen een onverklaarbare hechtings- of bindingsstoornis met de adoptieouders. Dit komt juist door de verbroken band met degene die hem het leven heeft geschonken.

Sommige geadopteerden volgen al jaren therapie, maar blijven ter plaatse trappelen.

Daarom zou het aangeraden zijn om gespecialiseerd personeel op te leiden die de essentie van deze verbroken band begrijpt en er naar kan handelen.

- Naast de moeders, zijn er uiteraard ook de vaders die in deze situatie zitten, want lang niet alle zwangerschappen van die afstandsmoeders waren het gevolg van seksueel misbruik. Staat uw VZW ook in voor deze vaders? Kunnen deze ook hier terecht? En zo ja, op welke manier?

Vaders kunnen nergens terecht om hun verhaal te doen. Indien ze dat wensen kunnen ze steeds bij Mater Matuta terecht en zijn we steeds bereid om hen te horen.

- Cyrelle Vanseer zegt in De Standaard: "Ik ben een moeder, maar wie gelooft me? Die nonnen hebben mijn leven verwoest. Ze zwijgen al dertig jaar en zullen dit potje blijven gedekt houden."

De zusters denken nog steeds dat hetgeen ze gedaan hebben, het goede was. En ze zullen vrouwen hebben geholpen, dat zal ik zeker niet ontkennen. Maar ze hebben soms ook voor God gespeeld en ze hebben hun geheimhouding geboden aan adoptieouders maar ook aan de ouders van de toekomstige moedertjes. Met de rechten van een geadopteerde houden ze geen rekening. Maar ze zwijgen ook over de verkrachters (die zwijggeld betaalden, zie repliek van Carine Hutsebaut), over minderjarige incestslachtoffertjes die niet door het gerecht werden geplaatst en die na de bevalling terug bij de agressor werden geplaatst... Hoeveel kinderen, gesproten uit het zaad van priesters, bisschoppen telt België? Dat zal nooit verteld worden.

Zr. Geert Heleven en Zr. Jacqueline Eggermont hebben me persoonlijk verteld dat het boek van Carine Hutsebaut veel stof heeft doen opwaaien in 2003, maar ze hebben hier

nooit op gereageerd en gewoon gewacht tot het stof ging liggen tot niemand er meer over praatte. Dat zegt volgens mij veel.

En nu

- Kunnen excuses bijdragen aan het herstel van het leed?

Moeders, vaders, geadopteerden en hun families hebben recht op erkenning en excuses. Dit zal voor velen zeker bijdrage tot heling en herstel van het leed. Erkenning dat er gedwongen adopties hebben plaatsgevonden geeft hen terug het geloof in rechtvaardigheid. Dit is nodig want de Kerk en zoals gebleken, de psychische hulpverlening (cfr Mr. Gielis) noemen de moeders spijtoptanten en zijn van mening dat er nooit gedwongen adopties hebben plaats gevonden. Moeders worden hier bestempeld als leugenaars, fantasten. Ook geadopteerden hebben recht op erkenning en excuses. Velen van hen moeten zonder enige medische achtergrond uit hun verleden door het leven. Ook hebben ze nooit bijstand gekregen die nodig was toen ze zich vragen begonnen te stellen over hun afkomst.

Erkenning betekent dat zij uit hun slachtofferrol kunnen stappen en overlevers worden.

Wat verwacht u van ons?

Eindelijk verantwoordelijkheid nemen en deze problematiek niet afdoen als een vervelend iets, zoals ik dit ervaren heb met de antwoorden op mijn twee verzoekschriften aangaande de vraag naar verder onderzoek. Een degelijk onderzoek voeren en uw conclusies hieruit trekken. Een nieuw decreet voor binnenlandse adopties overwegen, zeker wat het inzage-recht van de adoptiedossiers betreft. Erkenning is reeds gegeven door de hoorzittingen, maar excuses zouden hier ook op zijn plaats zijn, daar de controle instanties in gebreke zijn gebleven. Professionele hulpverlening bieden aan de overlevers van gedwongen afstand/-adopties.

- Vraagt onafhankelijk zoekregister – wat is er fout met het huidige? En een DNA databank.

Het is voor mij ondenkbaar dat een zoekregister ondergebracht wordt bij een adoptiedienst. Hoe kan deze neutraal werken als men weet dat ook deze adoptiedienst zwangeren naar Frankrijk hebben gebracht om daar anoniem te bevallen maar het kindje wel illegaal naar België hebben overgebracht? Een zoekregister moet neutraal zijn en onafhankelijk van enige adoptiedienst.

Daar er vele adoptiedossiers niet meer te vinden zijn (eigenhandig vernietigd door de adoptiediensten zelf) zou het toch mogelijk moeten worden gemaakt dat zowel een DNA-staal van moeder, kind of hun familie in een databank kunnen worden gevat. Dat is nog de enige manier om een match tussen geadopteerde en biologische familie te kunnen maken. Dit zou later mogelijk ook kunnen gebruikt worden bij interlandelijk adoptie zodat de biologische familie (en de echtheid hiervan) gemakkelijk te traceren is.